

Οι εργάτες πρέπει να αγωνιστούν για να διασφαλίσουν ότι η Τεχνητή Νοημοσύνη δουλεύει για αυτούς

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) είναι ένα εργασιακό ζήτημα. Ίσως σταθούμε τυχεροί και αποδειχθεί ότι έχει ελάχιστη επιρροή στην εργασία. Ή ίσως αποδειχθεί ότι είναι ένα υπαρξιακό, κοσμοϊστορικό γεγονός για την εργασία, εφάμιλλο της εκβιομηχάνισης ή της παγκοσμιοποίησης, καθένα από τα οποία έφερε επανάσταση τις αντίστοιχες εποχές της εργασίας. Ωστόσο, πριν βυθιστούμε απόλυτα στη διαπάλη για το πώς η τεχνητή νοημοσύνη θα επηρεάσει τους εργαζόμενους, είναι σημαντικό να περιγράψουμε σωστά το πλαίσιο της μάχης. Δεν πρόκειται για μια σύγκρουση μεταξύ ενός οπισθοδρομικού εργατικού κινήματος από τη μια πλευρά και της τεχνολογικής προόδου από την άλλη. Αντίθετα, πρόκειται για το ερώτημα για το πού θα κατευθυνθεί ο πλούτος και τα κέρδη που δημιουργεί η τεχνητή νοημοσύνη.

Είναι εύκολο να θεωρήσει κανείς τους σημερινούς εργαζόμενους που αντιδρούν στην εισβολή της τεχνητής νοημοσύνης ως την τελευταία επανάληψη μιας πολύ παλιάς ιστορίας. Είναι οι μυθικοί Λουδίτες που σπάνε αργαλειούς από άγνοια· είναι οι γκρινιάρηδες τεχνίτες που εκτοπίστηκαν από τη θαυμαστή παραγωγικότητα των εργοστασίων· είναι οι οδηγοί αλόγων και αμαξών που δεν θέλουν να αναγνωρίσουν την υπεροχή των αυτοκινήτων. Αυτή είναι μια ελκυστική ιστορία που έρχεται από την οπτική γωνία του κεφαλαίου. Θεωρεί την τεχνολογική αλλαγή ως μια σχεδόν βιολογική διαδικασία, μια πορεία προς την πρόοδο που προωθείται από τους πολύτιμους επιχειρηματίες που αναδιατάσσουν την κοινωνία για να επιτύχουν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και οι ίδιοι αποκομίζουν τις ανταμοιβές που δικαίως αντιστοιχούν στην ευφύια τους.

Οι εργαζόμενοι είναι τα ατυχή υποπροϊόντα που αφήνει πίσω της η εγγενής δημιουργική καταστροφή του καπιταλισμού. Βέβαια, είναι κατανοητό ότι φοβούνται την αλλαγή αλλά το πρωτόγονο προσωπικό τους συμφέρον δεν πρέπει να επικρατήσει. Η ευθύνη του ηγέτη είναι να ανεβάσει τη συνολική παραγωγικότητα, ακόμη και αν αυτό σημαίνει ότι συγκεκριμένα τμήματα του παλαιότερου εργατικού δυναμικού θα υποβιβαστούν στην απόλυτη φτώχεια. Αυτός ήταν ο θρίαμβος του νεοφιλελευθερισμού, και όλοι ζούμε στα απόνερά του.

Αυτή η ιστορία, όπως και τα περισσότερα παραμύθια, περιέχει μια μικρή δόση αλήθειας και μια αρκετά μεγαλύτερη δόση απάτης. Είναι αλήθεια ότι οι εργαζόμενοι σε μία μεγάλη γκάμα κλάδων

-μέσα ενημέρωσης, μάρκετινγκ, νομική, αρχιτεκτονική, ψυχαγωγία, φιλοξενία, μεταφορές και πολλά άλλα- είναι νευρικοί για το τι θα σημαίνει η τεχνητή νοημοσύνη για την καριέρα τους. Δικαίως! Πρόκειται για μια τεχνολογία που συνδυάζει έναν υψηλό βαθμό αβεβαιότητας για το ποιες θα είναι οι δυνατότητές της με έναν υψηλό βαθμό βεβαιότητας ότι, όποιες και αν είναι, οι εργοδότες θα τις χρησιμοποιήσουν για να προσπαθήσουν να ξεφορτωθούν εργαζόμενους. Οι απεργίες που πραγματοποίησαν οι συγγραφείς και οι ηθοποιοί του Χόλυγουντ πέρυσι, σε μεγάλο βαθμό απέκτησαν δυναμική από αυτή την εκτίμηση που βασίζεται στην κοινή λογική. Κανείς δεν είναι σίγουρος για το τι ακριβώς θα μπορούν να κάνουν οι εταιρείες με την τεχνητή νοημοσύνη, αλλά είναι σίγουροι ότι οι εταιρείες, αν αφεθούν ανεξέλεγκτες, θα παίρνουν επιλογές που θα εξαπατούν τους εργαζόμενους και θα αποφέρουν οφέλη για τους ιδιοκτήτες.

Για παράδειγμα, στον δικό μου κλάδο, της δημοσιογραφίας, η διαφορά μεταξύ της «τεχνητής Νοημοσύνης ως εργαλείο που θα βοηθήσει τους δημοσιογράφους να κάνουν καλύτερη δουλειά» και της «Τεχνητής Νοημοσύνης ως φτηνιάρικης, άθλιας, ανήθικης αντικατάστασης των ανθρώπων δημοσιογράφων» θα εξαρτηθεί από το αν η ισχύς των εργαζομένων μπορεί να αναγκάσει τις εταιρείες να πάρουν τη σωστή επιλογή. Σε κλάδους χωρίς ισχυρά συνδικάτα, η μόνη ελπίδα μπορεί να είναι η κυβερνητική ρύθμιση του τρόπου εισαγωγής της τεχνητής νοημοσύνης. Όπως και να έχει, η ώρα για δράση είναι τώρα. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο αναφέρει ότι το 40% των εργαζομένων στον κόσμο έχουν θέσεις εργασίας που «θα επηρεαστούν από την τεχνητή νοημοσύνη». Πρόκειται για πολλούς ανθρώπους με απόλυτα δικαιολογημένους φόβους.

Οι εργαζόμενοι και το εργατικό κίνημα που τους ισχυροποιεί πρέπει να φτιάξουν μία διαφορετική αφήγηση. Μια αφήγηση που θα περιέχει τον σκληρό ρεαλισμό, που ο επιχειρηματικός κόσμος αξιώνει ότι του ανήκει, μαζί με μία ανησυχία για την ανθρωπότητα που ο επιχειρηματικός κόσμος στερείται. Η τεχνολογική αλλαγή που ενισχύει την αποδοτικότητα είναι απίστευτα δύσκολο να σταματήσει να εξαπλώνεται. Το διαδίκτυο, η παγκοσμιοποίηση και οι πλατφόρμες μεταφορών αποτελούν απόδειξη γι' αυτό.

Ο καπιταλισμός θα φροντίσει να εξαπλωθούν γρήγορα τα πράγματα που αυξάνουν την παραγωγικότητα. Η τεχνητή νοημοσύνη (όποια και αν είναι, τελικά, η χρησιμότητά της) θα εμπίπτει σε αυτή την κατηγορία. Όπως συμβαίνει με όλες τις νέες τεχνολογίες, τα συνδικάτα μπορούν να επαγρυπνούν για να διασφαλίσουν ότι η εισαγωγή της δεν θα οδηγήσει σε μια απερίσκεπτη, καταχρηστική, κούρσα προς τον πάτο. Αλλά αυτή είναι μια δευτερεύουσα μάχη. Το πιο σημαντικό πράγμα για την οργανωμένη εργασία είναι να διασφαλίσει ότι τα κέρδη που παράγει η ΤΝ -οικονομικά οφέλη, αυξημένη αποτελεσματικότητα, άνοδος της παραγωγικότητας- θα μοιραστούν με τους εργαζόμενους αντί να τα αρπάξουν οι διοικήσεις και οι επενδυτές.

Φανταστείτε, για χάρη της συζήτησης, ότι η τεχνητή νοημοσύνη επιτρέπει σε μια εταιρεία να έχει την ίδια απόδοση με τους μισούς εργαζόμενους στο μισό χρόνο. Τα θαύματα της επιστήμης! Τώρα φανταστείτε δύο διαφορετικά σενάρια για αυτή τη μετάβαση: στο ένα, η εταιρεία απολύει τους μισούς εργαζόμενους, μειώνει το κόστος εργασίας στο μισό, διπλασιάζει την παραγωγικότητα ανά

ώρα και όλα τα κέρδη που δημιουργούνται από αυτή την αλλαγή, καταλήγουν στους επενδυτές της εταιρείας και στα στελέχη που όλο χαρά τους απέλυσαν όλους.

Στο άλλο σενάριο, κάθε εργαζόμενος του οποίου η θέση εργασίας αντικαθίσταται από την τεχνητή νοημοσύνη, επανεκπαιδεύεται για άλλο ρόλο εντός της επιχείρησης, επιτρέποντας στην εταιρεία να επεκταθεί (ή του προσφέρεται ένα σημαντικό ποσό αποζημίωσης και εκπαίδευση για άλλη καριέρα), ενώ οι εναπομείναντες εργαζόμενοι είναι σε θέση να εργάζονται λιγότερες ώρες την εβδομάδα για την ίδια αμοιβή χάρη στην αύξηση της αποδοτικότητας. Οι δε αυξήσεις των κερδών μοιράζονται στο εργατικό δυναμικό, είτε μέσω της κατανομής των κερδών είτε μέσω του περάσματος της ιδιοκτησίας της εταιρείας στους εργαζόμενους.

Στην πρώτη περίπτωση, η τεχνητή νοημοσύνη επιδείνωσε την ανισότητα και έκανε τη ζωή των εργαζομένων πιο επισφαλή. Στη δεύτερη, έκανε το αντίθετο. Είναι ακόμα αρκετά νωρίς στην πορεία αυτής της τεχνολογίας ώστε να είναι ανοιχτοί και οι δύο δρόμοι για εμάς.

Αυτή είναι η πραγματική, εξελισσόμενη μάχη. Όταν οι σεναριογράφοι του Χόλυγουντ απεργούν για να αποτρέψουν την εκπόνηση σεναρίων με τεχνητή νοημοσύνη ή όταν οι εργαζόμενοι στο Λας Βέγκας προειδοποιούν για τα μειονεκτήματα των ρομπότ-μπαρίστα, δεν είναι αδαείς πρωτόγονοι που δεν αντιλαμβάνονται την άνοδο παραγωγικότητας που θα επιφέρει αυτή η νέα τεχνολογία. Αντιθέτως, κατανοούν απόλυτα ότι αν δεν ασκήσουν τη δική τους δύναμη, όλα αυτά τα όμορφα οφέλη θα συγκεντρωθούν στην κορυφή και αυτοί θα μείνουν με τίποτα.

Προσοχή σε όποιον πλουτίζει αξιοποιώντας την τεχνητή νοημοσύνη και χαρακτηρίζει τους εργαζόμενους ως οπισθοδρομικούς αντίπαλους της τεχνολογίας. Θυμίζει με ανατριχιαστικό τρόπο τους λαμπρούς οικονομολόγους που εξηγούσαν ότι το παγκοσμιοποιημένο ελεύθερο εμπόριο θα παρήγαγε αντίστοιχα παγκόσμια κέρδη, χωρίς να λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι όλα αυτά τα κέρδη θα πήγαιναν στο 1% των ανθρώπων. Αυτή δεν είναι μια συζήτηση για την τεχνολογία αλλά για την πολιτική οικονομία: Θα μας σώσει όλους η πρόοδος της αυτοματοποίησης από τις αγγαρείες και θα κάνει τη ζωή μας ευκολότερη; Ή απλώς θα εξαφανίσει θέσεις εργασίας και θα κάνει τη ζωή εκατομμυρίων ανθρώπων δυσκολότερη;

Στο βαθμό που η τεχνητή νοημοσύνη αποδειχθεί σημαντική, θα πρέπει να θεωρηθεί ως δημόσιο αγαθό και όχι ως ιδιωτικό. Η Αμερική έχει ένα απαίσιο ιστορικό σε αυτό το θέμα αλλά ποτέ δεν είναι αργά για να το αλλάξουμε. Τα συνδικάτα δεν θα καταφέρουν να κρατήσουν την Τεχνητή Νοημοσύνη έξω από τους κλάδους τους αλλά μπορούν σίγουρα να καταφέρουν να αναγκάσουν τις εταιρείες να μοιράσουν τα οφέλη της Τεχνητής Νοημοσύνης σε όλους.

Είτε κατασκευάζει χαλίκι είτε ημιαγωγούς, κάθε επιχείρηση στηρίζεται σε μία ορισμένη ποσότητα εργασίας για να αποδώσει μία ορισμένη ποσότητα κέρδους που στη συνέχεια μοιράζεται μεταξύ των εργαζομένων, των διευθυντών και των επενδυτών. Αν οι γραμμές παραγωγής των εργοστασίων, οι συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου ή η τεχνητή νοημοσύνη παράγουν περισσότερα κέρδη για λιγότερη εργασία, έχει καλώς — όμως οι εργαζόμενοι δικαιούνται περισσότερα από αυτά τα κέρδη από

οποιονδήποτε άλλο εμπλεκόμενο. Οι οδηγοί αλόγων και αμαξιών δεν θα διαμαρτύρονται τόσο αν ξέρουν ότι θα έχουν δουλειά, οδηγώντας τα φανταχτερά νέα φορτηγά. Η τεχνολογία εργάζεται για τους ανθρώπους, όχι το αντίθετο.

Αναδημοσίευση από [jacobin.com/In These Times](https://jacobin.com/In-These-Times)

Μετάφραση του Αλέξανδρου Μινωτάκη